

Olaga diskriminering

Diskriminering är när någon behandlas sämre än andra i samma situation. Om en näringsidkare eller myndighet diskriminerar någon på grund av t.ex. hens hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religion eller sexuella läggning genom att inte tillämpa samma villkor som för andra kallas det olaga diskriminering. Diskrimineringslagen skyddar människor, inte företag eller organisationer.

Som ordningsvakt ska du alltid beakta de allmänna rättsprinciperna och kan endast vidta åtgärder med lagstöd som t.ex. att personen är märkbart berusad eller störande av den allmänna ordningen.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Syftet med lagen är att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett:

- **Kön** – att någon är kvinna eller man.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck** – att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön (t.ex. transpersoner, gender fluid, icke-binär, cross dressing.)
- **Etnisk tillhörighet** – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion eller annan trosuppfattning** (t.ex. kristendom, islam, buddism, ateism).
- **Funktionsnedsättning** – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- **Sexuell läggning** – homosexuell, bisexuell, heterosexuell.
- **Ålder** – uppnådd levnadslängd.

Detta framgår av 1 kap 1 och 5 §§ diskrimineringslagen.

Med diskriminering avses:

- Direkt diskriminering – att någon missgynnas p.g.a. någon av ovanstående punkter
- Indirekt diskriminering – att någon missgynnas av ett skäl som framstår som neutralt men som kan komma att särskild missgynna personer p.g.a. någon av ovanstående punkter.
- Bristande tillgänglighet – att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att skäliga åtgärder för tillgänglighet inte vidtagits.
- Trakasserier – ett uppträdande som kränker någons värdighet p.g.a. någon av

ovanstående punkter.

- Sexuella trakasserier – ett uppträdande av sexuell natur som kränger någons värdighet.
- Instruktioner att diskriminera – Order eller instruktioner att diskriminera någon som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som åtagit sig att fullgöra ett uppdrag åt denna, t.ex. instruktioner till ordningsvakt från krögare eller annan uppdragsgivare.

Detta framgår av 1 kap 4 § diskrimineringslagen.

Diskrimineringslagen skyddar människor, inte företag eller organisationer.

Lagen handlar generellt sett om diskriminering vid anställning. I lagen finns det även förbud mot repressalier, t.ex. repressalier från arbetsgivaren mot arbetstagaren för att denne gjort en anmälan eller påtalat problemet.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) utövar tillsyn och kan utfärda vite. Vite är ett belopp som man måste betala t.ex. om man inte har vidtagit åtgärder för att förhindra att diskriminering uppstår.

Olaga diskriminering (16 kap. 9 Brottsbalken)

Diskriminering kan också vara ett brott.

En näringsidkare som i sin verksamhet diskriminerar någon på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck genom att inte gå personen till handa på de villkor som näringsidkaren i sin verksamhet tillämpar i förhållande till andra, **ska dömas för olaga diskriminering till böter eller fängelse i högst ett år.**

Detta gäller även den som är anställd i näringsverksamhet eller annars handlar på en näringsidkares vägnar samt på den som är anställd i allmän tjänst eller har allmänt uppdrag.

Även anordnare av allmän sammankomst eller offentlig tillställning och medhjälpare till sådan anordnare kan dömas för olaga diskriminering, om han eller hon diskriminerar någon på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck genom att vägra personen tillträde till sammankomsten eller tillställningen på de villkor som gäller för andra.

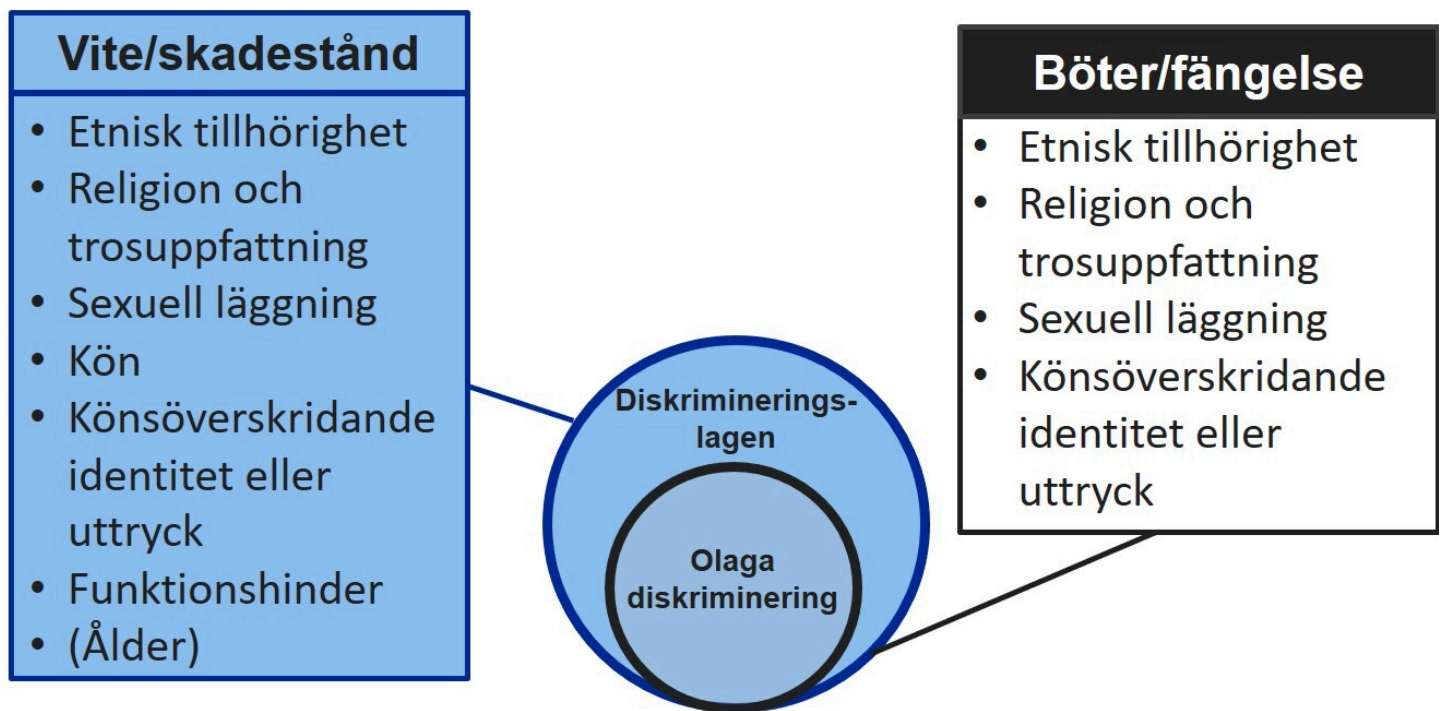
Vad är det för skillnad mellan diskrimineringslagen och olaga diskriminering?

Diskrimineringslagen (2008:567)	Olaga diskriminering BrB 16 kap. 9 §
Ärendet hanteras av: <ul style="list-style-type: none"> • Diskrimineringsombudsmannen (DO) • Den diskriminerade själv • Ideell förening • Fackförening	Ärendet hanteras av: <ul style="list-style-type: none"> • Polis • Åklagare
Den som bryter mot lagen riskerar: <ul style="list-style-type: none"> • Diskrimineringsersättning • Vite	Den som bryter mot lagen riskerar: <ul style="list-style-type: none"> • Böter • Fängelse

Diskriminering är förbjudet både straffrättsligt (brottsbalken) och civilrättsligt (diskrimineringslagen). Förenklat kan man säga att straffrätt handlar om hur staten, genom straff, förhindrar enskilda personer att göra saker. Civilrätten handlar om tvister mellan "privata rättssubjekt", alltså privatpersoner, organisationer och företag.

Om en arbetsgivare utsätter en person för diskriminering enligt diskrimineringslagen kan privatpersonen stämma arbetsgivaren i domstol och begära skadestånd. När det gäller olaga diskriminering så är det ett brott där individer kan dömas till böter eller fängelse. Reglerna om olaga diskriminering och diskrimineringslagen överlappar delvis men har olika syften och får olika konsekvenser för den som diskriminerar.

Om du har blivit diskriminerad kan du kontakta polisen, diskrimineringsombudsmannen eller en antidiskrimineringsbyrå för att få hjälp att reda ut om diskrimineringen är ett brott enligt reglerna om olaga diskriminering eller om det faller under diskrimineringslagen. Om det avser anställning kan du även kontakta ett fackförbund.

Åtgärd av ordningsvakten vid diskriminering

Om du i arbetet som ordningsvakt upptäcker diskriminering, t.ex. att en kollega diskriminerar personer eller att arbetsgivare/uppdragsgivare/chef vill att du arbetar på ett sätt som diskriminerar personer, kan du vidta följande åtgärder.

- Vägra utföra arbetet/åtgärden som är diskriminerande och som arbetsgivaren/uppdragsgivaren/chefen kräver av dig.
- Förklara/påminna om att det är ett lagbrott det arbetsgivaren eller kollegan gör.
- Omedelbart meddela din förman.
- Skriv en rapport i ärendet.

Tänk på att instruktioner att diskriminera kan ges på olika sätt, både muntligen eller skriftligen, och direkt till dig eller i allmän information som rutinbeskrivningar/bevakningsinstruktioner.

Fördjupad kunskap – videoklipp från Diskrimineringsombudsmannen | DO

Det här är diskriminering (2 min 16 sek)

Diskriminering är när någon behandlas sämre än andra i samma situation. Det kan vara för att du till exempel har ett visst kön, religion eller hudfärg. Diskrimineringslagen skyddar människor, inte företag eller organisationer.

I filmen får du en kort beskrivning om vad diskriminering är. Du får också några exempel på när det kan vara diskriminering och när det inte räknas som diskriminering.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) är en myndighet som arbetar för ett samhälle fritt från diskriminering. Vårt uppdrag är att arbeta mot diskriminering, främja lika rättigheter och möjligheter som hör till kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Det här är diskriminering

Röster om diskriminering (7 min 19 sek)

I den här filmen får vi träffa sju personer som berättar om sina upplevelser av diskriminering. Varje berättelse representerar en av de sju diskrimineringsgrunderna som finns i diskrimineringslagen. Berättelserna är konstruerade efter flera autentiska händelser, men scenerna spelas av skådespelare. Diskrimineringsombudsmannen (DO) är en myndighet som arbetar för ett samhälle fritt från diskriminering. Vårt uppdrag är att arbeta mot diskriminering, främja lika rättigheter och möjligheter som hör till kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Röster om diskriminering

Källhänvisningar

[Diskrimineringslag \(2008:567\).](#)

[Diskrimineringsombudsmannen \(do.se\).](#)

[Hatbrott \(Polisen.se\).](#)

[Ordningsvakt på nattklubb gav två kvinnor som pussades en tillsägelse](#)